

LECTURA

'M&M's', el relat
de Roser Rovira

ECONOMIA

La nova legislació
contra la morositat

PASSATEMPS

Un estiu amb mots
encreuats i sudokus

EL

MAGAZÍN

Divendres, 13 d'agost de 2021



ALBERT VENTURA

Un català fent cinema des de Taiwan

ENTREVISTA



ALBERT VENTURA

“A Taiwan no els importava que jo fos estranger si els agradava el projecte de la pel·lícula”

El realitzador Albert Ventura amb l'actriu Han Ning, protagonista del film juntament amb Yu Pei-Jen

Per primera vegada en els seus 18 anys d'història, el Festival Nits de Cinema Oriental de Vic –referent del cinema asiàtic a Catalunya i, cada cop més, a Europa– va viure l'estrena d'una pel·lícula signada per un director català. 'Butterflies' és un mig metratge creat a Taipei, la capital de Taiwan, per Albert Ventura (Barcelona, 1978), un biòleg de formació que ha acabat fent realitat, lluny de casa, la seva passió pel cinema.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: NeverScene Films

La pregunta obligada és què hi fa un català dirigint cinema a Taiwan. Però com que estic convençut que la resposta no és curta, expliqui'm primer d'on ve l'afició pel cinema d'algú que és biòleg.

De jove no et plantejes fer una carrera cinematogràfica. Sí que m'agradaven i m'emocionaven moltes pel·lícules, veia tot tipus de cinema. Quan me'n vaig anar al Japó va canviar una mica perquè vaig començar a fer fotografia. Mentre feia el doctorat de Biologia, tenia per primera vegada uns diners de la beca i em vaig comprar una càmera. Treballàvem tant que allà s'estalvien molt els diners! Era un *hobby* per desconnectar, Tòquio és una ciutat visualment molt atractiva, per perdre-s'hi... Mai no te'n canses per l'exotisme. I jugava amb la imatge: tenia una càmera manual, no volia que ella fes la feina per mi sinó jugar a compondre-la. I imaginava històries: les fotos eren representatives d'aquestes històries.

De la fotografia al cinema, un pas?

Cada vegada m'agradava més, i sentia que estava fent la transició del cinema com a afició a voler-lo executar, a explicar les històries. Em vaig plantejar la idea d'estudiar edició de cinema en les meves estones lliures. Vaig trobar una escola que encaixava amb el que jo volia... Potser si no hi hagués anat, no s'hauria desencadenat tot el procés. Allà hi havia altra gent com jo, que per desconnectar de la feina començava a fer curtmetratges. I justament va ser llavors quan em va sortir la possibilitat de treballar com a traductor del japonès en un rodatge d'Isabel Coixet.

El Mapa dels sons de Tòquio, òbviament...

Sí. I jo, en la meva innocència, vaig aprofitar per donar-li el guió d'un curt a un actor japonès consagrat, Takeo Nakahara, que treballa en sèries

de televisió i pel·lícules. És molt popular allà, vas amb ell pel carrer i la gent es gira. I vaig tenir la sort de trobar-me un personatge molt *enrotllat*, sembla que li va fer gràcia aquell estranger que anava allà amb un guió. Mirat en perspectiva, va ser el punt de transició real en la meua carrera. Algú del món del cinema es va fixar en el que feia. Aquest curt va començar a reunir gent d'un cert nivell. Fins aquell moment havia fet coses *en broma*, amb els amics. i a l'escola on anava.. I ara tenia gent *de veritat* que s'apuntava al projecte! Em va forçar a fer-ho més seriosament, a fer-ho bé. Aquest curt es diu *Script* i avui està penjat a YouTube, en obert.

Va començar al Japó, però la primera pel·lícula l'ha produïda a Taiwan. Hi ha trobat més facilitats?

Aviat em vaig adonar que al Japó era difícil. Amb *Script* vaig guanyar un premi al millor guió en el festival de curts de Sapporo, que és molt reconegut. Però tot i parlar japonès i estar en una universitat –el marc acadèmic a l'Àsia sempre és important– veia que em costaria molt arribar a dirigir un projecte. La burocràcia del Japó mareja tothom, i és un país on costa convèncer algú de que prengui riscos i inverteixi. Per què s'haurien d'arriscar, si no els surt a compte? Els actors acostumen a ser gent ja coneguda, que assegura que els diners tornin a caixa. A Taiwan tenen una mentalitat diferent. I no és qüestió de llengua, perquè el xinès és més difícil, la paret lingüística és duríssima. Però vaig notar que valoraven més el projecte que la persona. No els importava que fos un estranger si els agradava el contingut. Són gent pragmàtica. De fet, seria una cosa inimaginable a l'Estat espanyol: no m'imagino un estranger acabat d'arribar obtenint ajuts públics només perquè té una bona idea.

Com va ser el seu aterratge en aquest país i com s'hi ha obert camí?

Vaig venir a treballar-hi com a biòleg, de fet. I mentrestant vaig fer dos curts, vaig escriure una sèrie per a la televisió pública i, mentre l'estava fent, em diuen que hem de fer alguna cosa sobre el que està passant a Hong-Kong. Pensen en tres històries i diuen si en vull dirigir una, les altres dues són per a un director taiwanès i un de Malàisia. Naturalment que vaig acceptar, i d'aquí va sortir *Butterflies*. Van deixar-me total llibertat perquè jo l'escrivis.

La història barreja elements fantàstics amb la preocupació pel que passa a Hong-Kong?

És el punt de partida, tot i que no volia insistir en el tema concret de la repressió perquè ja hi ha moltes pel·lícules que en parlen, gairebé no pots dir res de nou. El que volia era utilitzar aquest rerefons per construir alguna cosa nova i fresca, i donar un missatge d'esperança i un cert optimisme, que és el que no s'ha fet encara.

Els fets de Hong-Kong han tingut impacte a Taiwan? La por d'una invasió xinesa ha crescut?

Hong-Kong és la cristal·lització d'una cosa que fins ara era *teòrica*. Ja se sabia que la Xina es preparava, sempre estan fent exercicis militars. Però mai no havíem vist realment que es materialitzés en un lloc el domini xinès. Abans de la pandèmia ja circulaven imatges de Hong-Kong que feien por, d'abusos per part d'una policia que ja sempre ha estat manipulada des de la Xina, o notícies de deportacions de periodistes. I al davant, uns polítics posats a dit des de Pequín. A Taiwan la gent s'ha començat a preguntar què passaria si això succeís aquí. Hem de pensar que és un lloc diametralment oposat a la Xina, una democràcia real, oberta i progressista. Dels únics països de l'Àsia on el matrimoni homosexual està legalitzat, per exemple, envoltat de països on es castiga. I molta gent es pregunta fins quan durarà la festa. Per això ho comparo amb la bellesa i la fragilitat de la papallona, efímera. D'un cuc que gairebé no es pot moure i després es transforma i vola, però que és fràgil. Aquesta bellesa malenconiosa és com es percep des de Taiwan la nostra llibertat.

Les protagonistes de *Butterflies* són dues noies joves. És el públic a qui es dirigeix?

Segurament sí. Però no exclusivament. És una pel·lícula distòpica, i la gràcia de les pel·lícules distòpiques és que el futur enllaça amb el passat. Els nostres pares venien d'un lloc més regressiu que el nostre, i per imaginar-te un futur on la llibertat ha desaparegut, el referent han de ser les històries dels pares o dels avis. Les de la Guerra Civil, per exemple. El gènere distòpic t'ensenya que la història és un cicle i m'atrau perquè pots posar diferents espais temporals en el mateix pla de la pel·lícula. Em vaig imaginar una situació en què un règim dictatorial –no dic quin– ha envaït Taiwan i tots els ciutadans estan obligats durant un dia a quedar-se tancats. És l'inici de la història i, per macabres coincidències, la Covid ens va enganxar just després d'escriure-la. És gairebé profètic. Aquest vel de pessimisme que ara hi ha sobre el món ho fa molt real. O no estem vivint temps distòpics?

Quina circulació tindrà la pel·lícula després de l'estrena al Festival Nits?

És un mig metratge de 43 minuts, i aquest format normalment és una mica difícil de moure. El projecte inicial era ajuntar els tres projectes en un sol llargmetratge, però vam acabar fent coses tan diferents que no quadrava. Però hi ha uns quants festivals: anem al de Rhode Island, als Estats Units, al de Kaohsiung, aquí a Taiwan... I espero si sona la campana i podem anar al de Sitges, que em faria molta, molta il·lusió.

La televisió taiwanesa l'emetrà?

A finals d'any, quan hagi acabat el circuit de festivals. I encara no sé si ho puc dir, però sembla que a TV3 podria veure's l'any que ve.

Està treballant en nous projectes audiovisuals?

Fa poc que vaig acabar d'escriure una sèrie de televisió. També és una història distòpica, i pot ser que rodem un capítol de demostració amb suport



Dues escenes del rodatge de *'Butterflies'*, que ja es va dur a terme en plena pandèmia

“A Taiwan, la gent s'ha començat a preguntar què passaria si el que estem veient a Hong-Kong succeís aquí, que és una democràcia real i oberta”

del govern local de Kaohsiung, per buscar finançament després. Un altre projecte és un guió per a un llargmetratge, sobre un policia que és mig taiwanès i mig europeu. És una història molt personal perquè els meus fills també estan entre les dues cultures,

mig taiwanesos i mig catalans. Quins problemes es trobaran? Quins conflictes d'identitat? Crec que anem cap a un món on molta gent serà fruit d'una barreja, però els primers que fan aquest procés –els primers taiwanesos que no faran ben bé cara de taiwanesos en el meu cas– patiran més conflictes. A l'Àsia també, perquè té en aquest sentit un punt de tradicionalisme. Per la seva condició de mig oriental i mig occidental es trobarà amb etnicismes i problemes d'integració. Crec que la història és original.

Vostè s'hi ha trobat?

Racisme no, però petits detalls que et recorden que no ets d'aquí sí. Que es pensin que no saps res de xinès, per exemple. A mi no em molesta, però al meu fill, que és nadiu, li sap greu que li diguin “que bé, saps dir hola!”. Quan viatjo pel món, sempre dic amb un cert orgull que Catalunya és un lloc on si parles català ens oblidem ràpidament de quin aspecte té la gent. No passa a gaire llocs, i miri que he viatjat per força llocs del món. La llengua és un element social de cohesió i provoca empatia.

OPINIÓ



Pere Martí
i Bertran

La sodomització del rei

Ja fa uns quants anys (març 2015), molts ho deuen recordar, va ser un escàndol, que la premsa d'aquí i d'arreu va esbombar, la suspensió d'una exposició col·lectiva al MACBA (Museu d'Art Contemporani de Barcelona) a causa d'una escultura de l'artista austríaca Ines Doujak (1959) en què el rei Joan Carles I apareixia sodomitzat i vomitant flors damunt de cascos de les SS nazis. La polèmica va fer que l'exposició ni tan sols es pogués inaugurar (tot i que després el museu va rectificar i va mostrar l'escultura) i que l'aleshores director del museu, el filòsof, escriptor i comissari d'art Paul B. Preciado (Burgos, 1970), fos cessat. No vull pas entrar en el bon gust o el mal gust de l'obra, titulada *No vestida per a la conquesta*, que si algú no ha vist fàcilment pot trobar a internet. Només hi faig referència perquè, en aquests sis anys que han passat, tot el que hem anat sabent del rei, anomenat emèrit, i dels seus tripijocs m'ha fet pensar, i em sembla que molts hi coincidireu, que l'escultura més adient, i realista i tot, hauria estat que el rei hagués estat el sodomitzador, ja que durant molts i molts anys, amb el seu posat de bonifaci i trempat (en el sentit de "campechano", que tant li va aplicar la premsa espanyola, no sigueu malpensats) ens va tenir ben enganyats i ben sodomitzats. Perquè, com he sentit en més d'una ocasió, la majoria de gent hem tingut la sensació que durant tots



aquests anys el rei "ens ha estat donant pel darrere", per dir-ho amb un eufemisme ben popular, sense que goséssim dir-hi ni ase ni bèstia. Buscant informació

sobre el tema, m'ha cridat l'atenció un antecedent d'allò més interessant i popular d'aquesta sodomització reial: l'àlbum de làmines satíriques escrit i il·lustrat al segle XIX, titulat *Los Borbones en pelota*, on apareixen els principals membres de la cort d'Isabel II en actituds més que vulgars, pornogràfiques i tot. Un àlbum d'autoria encara discutida, que no es va

Durant molts i molts anys amb el seu posat de bonifaci i trempat (en el sentit de 'campechano' que tant li va aplicar la premsa espanyola) ens va tenir ben enganyats

publicar fins al 1991 i que és ben poc conegut, si més no en comparació amb l'escultura d'Ines Doujak. Em sembla que ja va sent hora que fem caure totes les venes dels ulls que ens impedeixen de veure què ha estat i què és la monarquia borbònica. I si obres com les que he esmentat ens hi poden ajudar, benvingudes siguin, per molt que alguns aspectes ens puguin semblar discutibles.



Llorenç
Capdevila

DE REÜLL

Passosllargs

Es deia Ramon Vila Capdevila, però tot-hom el coneixia amb algun sobrenom: *Maroto*, *Passosllargs* o *Jabalí* entre els companys de guerrilla; *Capità Raymond* a la resistència francesa; o el més conegut, *Caracremada*, que és com l'anomenaven els seus perseguidors. La seva vida és de pel·lícula, sobretot perquè compta amb un final molt cinematogràfic: l'agost de 1963, quan ja feia 10 anys que cap organització política (ni comunistes, ni socialistes, ni anarquistes) donava suport a la lluita armada contra el règim i, per tant, els maquis havien abandonat l'activitat guerrillera, Caracremada va fer volar tres torretes d'electricitat a Rajadell i pocs dies després, mentre tornava cap a França, va ser interceptat per la Guàrdia Civil, que el va abatre a trets.

Això va passar a la Creu del Perelló, al terme de Castellnou de Bages, davant mateix d'una masia els masovers de la qual havien estat assassinats divuit anys abans, també pels civils, junta-

ment amb dos maquis als quals tenien acollits. Feréstec, fort, auster, sorrut, home d'acció lleial a les seves idees llibertàries, Ramon Vila és un d'aquells *outsiders* romàntics que han viscut a contracorrent.

Marcel·lí Massana i Frederica Montseny el van intentar convèncer perquè abandonés la lluita armada, però no se'n van sortir. Sol, o amb algun company tan idealista com ell, va continuar perpetrant esporàdicament accions de sabotatge amb l'objectiu de mantenir viva la lluita i desestabilitzar el règim.

Quan va morir tenia cinquanta-cinc anys i duia tota la vida lluitant: com a militant de la CNT quan era a les mines, en columnes llibertàries durant la Guerra Civil, en la resistència francesa a la Segona Guerra Mundial i, finalment, amb el maquis fins a la mort. No sabia fer res més. Intuïa, això sí, que només era qüestió de temps que l'atrapessin i, quan va arribar el moment, no va deixar

que l'agafessin viu.

El passat 2 de juliol vaig assistir a l'estrena del documental *Els últims passos de Ramon Vila Capdevila*, realitzat per Oriol Segon, una aproximació audiovisual a un personatge que no es pretén biografiar de manera exhaustiva, però sí explicar. La projecció va tenir lloc en el marc d'unes jornades sobre maquis just al costat d'on està enterrat el guerriller i a pocs quilòmetres d'on va morir, a Castellnou de Bages.

El documental reconstrueix la trajectòria de Caracremada i les circumstàncies de la seva mort a partir d'alguns testimonis. Amb una estètica molt acurada, es tracta d'un exercici impecable de recuperació de la memòria històrica.

S'hi entrevista, per exemple, Joan Busquets, l'últim guerriller viu que va conèixer i actuar amb Caracremada. La importància d'aquesta mena de documents es fa palesa quan, en els crèdits, veus que dos dels entrevistats ja no estan entre nosaltres.

OPINIÓ



Josep Burgaya

DES DE FORA

Foc

Vivim dies atemorits davant la possibilitat que es puguin produir grans incendis forestals. Calor, nivells baixos d'humitat, sequedat llarga i extrema es combinen amb boscos densos i bruts on s'acumula la biomassa: es donen les condicions de tempesta perfecta perquè es produeixi algun desastre ecològic. Quan es cremem boscos a gran escala, quan es presenten fenòmens de foc incontrolat no és només que es provoca un dany immens als recursos naturals i es posen en perill béns i fins i tot vides humanes. Ens sentim vulnerables i a mercè de forces que ens sobrepassen. Resulta inquietant. Com a país mediterrani sabem que som propensos als incendis, tradicionalment el clima ens hi ha predisposat. Ara, però, ja no és només una qüestió de memòria sobre aquells grans incendis que rememorem o que algú amb més anys o memòria ens recorda. Mitja mediterrània crema aquest estiu: Grècia, Turquia, Itàlia... Però també molts altres llocs. El foc està devastant Califòrnia i carbonitza milions d'hectàrees en llocs tan inversemblants com Sibèria. Sensació de descontrol i desori, de que el que estem vivint no és anecdòtic, no és només un mal any, sinó que té a veure amb una lògica ascendent que es relaciona amb un canvi climàtic que s'ha accelerat i que ha deixat de ser un concepte per convertir-se en una evidència.

De fet, la profusió d'incendis forestals lligats a menor pluviositat i a onades de calor inusitades és tan sols una mostra

de la major agressivitat de la naturalesa en els darrers temps. La terra està deixant de ser un lloc amable i va mostrant cada vegada més una cruessa que antany estava reservada a determinats llocs ja poc habitats o bé com a expressió molt puntual de comportaments desbocats. Cada vegada més, els fenòmens climàtics extrems es van convertint en normalitat. Encara no fa un mes que hem vist uns tràgics i brutals aiguats a una Alemanya que ho ha viscut de manera perplexa, com també al nord d'Itàlia. Els huracans i les grans tempestes tropicals que abans només es veien molt de tant en tant a la zona del Carib, ara se succeeixen fins el punt d'haver esgotat els noms per singularitzar-les. El desgel a les zones del cercle polar Àrtic avança molt més ràpidament del que es preveia i els llocs amb neus perpètuas ja han esdevingut rareses gairebé introbables.

La nostra civilització té una capacitat desmesurada i incontrolada per modificar la biosfera. D'ençà de la revolució industrial que va començar ara fa dos segles i mig, hem tingut una actitud depredadora i destructiva respecte al medi natural que no ha fet sinó anar-se accelerant fins avui. Es va entrar en l'era de l'Antropocè. Vam deixar de conivire i aprofitar de manera respectuosa les immenses possibilitats que ens oferia la Terra, per intentar dominar-la, subjugar-la i explotar-la desafortadament aprofitant els instruments tecnològics. Creixement i pressió demogràfica, conurbacions immenses, espoli-

ació de recursos naturals, contaminació d'aigües i de l'atmosfera, muntanyes de residus, esgotament de recursos... Un model de producció i de consum irracional, destructiu, que ens porta al paroxisme i a comportaments sense gaire sentit. Sistemes de distribució tan desiguals i tan poc equitatius que fan que convisqui el malbaratament i la riquesa insultant d'uns i la pobresa i falta de tot d'uns altres. No cal fer grans viatges per veure el contrast, de vegades n'hi ha prou en canviar de carrer o de barri.

Les Nacions Unides acaba de fer públic un informe sobre el canvi climàtic i sobre els danys probablement irreparables que hem infringit al planeta i sobre la necessitat que els governs prioritzin l'actuar per pal·liar els efectes tan devastadors que té el nostre model econòmic vigent a les darreres centúries. Probablement, l'impacte de les dades i les evidències del mal faran que s'implantin algunes polítiques de disminució de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle. Petits pegats i declaracions de bones intencions. El problema és més de fons i no ens el resoldran ni petites mostres d'autocontenció ni el recurs a la tecnologia per més verda que sigui. Especialment a Occident, ens hem acostumat a nedar en l'abundància i difícilment renunciarem als comportaments i hàbits que ens han portat fins aquí. Possiblement continuarem vivint en la inconsciència. La condició humana porta incorporada també la pulsio autodesestructiva.



Eduard Roure

BADLANDS

La nova proposta

Una de les expressions que s'han fet recurrents en el món de les radiofòrmules i que em generen aquell tipus de ràbia capriciosa i difícil d'explicar, és de la *nova proposta*. Algun d'aquests artistes musicals del moment (reconec que en molts casos pot ser precipitat de qualificar-los d'artistes, però perquè ens entenguem ja va bé) treuen una cançó previsible o ballable o apegalosa, o tot alhora, destinada a l'èxit internacional, i el locutor no s'està de definir-la com la *nova proposta* de tal, o anuncia que a l'hora en punt donaran a conèixer en primícia la *nova proposta* dels tals, o que enceten nova franja horària carregadets de *les noves propostes* d'en tal i qual.

Miro d'entendre la inusitada cremor que em suscita la reiteració del sintagma, al qual prou que li veig la vocació d'engrescar o il·lusionar, i arribo a la conclusió que em molesta pel fet que connota una espècie, potser, d'utilitarisme? Els àmbits on m'imagino que

la gent *proposa* són de la feina, de les obligacions, de la solemnitat d'una cosa pragmàtica que s'ha de dur a terme; diu el DIEC que proposar significa "indicar a altri (una cosa) perquè la faci, l'adopti, la resolgui, l'examini...", i jo no em veig adoptant o examinant una cançó, perquè bé que la destino a altres tasques diguem-ne més introspectives, intel·lectuals o sensorials. O és que em proposa una fórmula específica, concreta, que és la cançó, per ballar o divertir-me? En aquest cas, a les emissores amb què em topo que usen la *nova proposta* els he de respondre sempre que gràcies per proposar-m'ho, però passo.

La cançó no motiva, generalment, ni per divertir-me ni en el noble i seriós art de ballar. Em faria ràbia també per l'aire que traspua de provisionalitat? Cada dia en sorgeixen, de propostes, si no t'agrada te n'ofereim una altra, és el regne de la caducitat, de la successió accelerada, exactament com la nostra societat líquida.

És breu, és transitori, és consum ràpid, perquè la proposta no passa dels tres o quatre minuts. Avui és propi d'alienígena absolut suposar el que jo i els meus amics fèiem de joves: asseure's a escoltar l'obra total d'entre quaranta minuts i una hora que durava un elapé. Allò no era una proposta, sinó una absoluta immersió. M'estalvio de contrastar la valoració d'una opció i de l'altra.

Qui sap si no em revolta, al capdavant, que darrere la *proposta* hi ha la ineluctabilitat, o pitjor, l'obligació que l'*acceptis*? No és una proposta, doncs, sinó una impostura hipòcrita. Ho dic perquè totes les *propostes* que s'escampen per les radiofòrmules acaben indefectiblement i curiosa convertides en èxit, en grau variable però garantit. No calia que proposessis res, si de tota manera m'ho engaltaràs vulgui o no. Destinats estem a ser xuclats per les imposicions uniformitzadores disfressades de *propostes*. Qui va dir lliure?

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

AMIC

Una Mallorca ja desapareguda

Rafael Ginard és conegut sobretot per la seva obra magna, el *Cançoner Popular de Mallorca*, on va recollir més de quinze mil cançons tradicionals. Però com era el món en què es cantaven i ballaven aquelles tonades? Això és el que descriu el *Calendari Folklòric Mallorquí*, que edita Fundació Mallorca Literària i Saïm Edicions. L'obra és un riquíssim recull de dites, endevinalles, jocs infantils, receptes de cuina, pronòstics meteorològics... que constitueix un testimoni de la Mallorca rural i preturística ja desapareguda. Ara es presenta el segon volum, dedicat a l'estiu, on prenen protagonisme l'activitat al camp i les festes estivals.

“Per conèixer l'ànima col·lectiva de Mallorca, submergiu-vos en el folklore”, recomanava el pare Ginard (Sant Joan, 1899; Artà, 1976). Així ho va fer ell mateix, qui, paral·lelament a la tasca per al *Cançoner*, va anar anotant en agendes, dia a dia, entre el 1951 i 1958, tota mena d'informació sobre tradicions, costums, rituals, santoral, tasques del camp, etc., de les moltes poblacions que, per la seva condició de frare franciscà, visitava per presidir celebracions i cerimònies religioses.

I també s'hi han submergit l'historiador Andreu Ramis i el filòleg Miquel Sbert, que han bussejat en tot aquell material (set llibretes manuscrites, que la Fundació Mallorca es va encarregar de digitalitzar) i li han donat forma de *Calendari Folklòric*. Per Ramis, ha estat una tasca ingent: “Les notes són un autèntic doll d'informació, però era informació en brut, desordenada, fruit de la immediatesa”, que calia “ordenar, polir, eliminar reiteracions, i donar-li un fil narratiu” per fer-la accessible al lector actual.

A més, Ginard era una persona extremadament culta, amb un llenguatge molt ric, i sovint afegia

nombroses referències literàries que els curadors han convertit en més de 600 notes a peu de pàgina que expliquen alguns termes ja desapareguts sobre les feines al camp o ajuden a situar un personatge.

Ramis destaca que l'obra se suma als grans pilars de la cultura popular mallorquina, com són el *Cançoner Popular*, el Diccionari Alcover-Moll i l'*Aplec de Rondaies*. El calendari, assenyala Ramis, ofereix una nova dimensió a la figura de Ginard i a la seva obra: mentre el cançoner és “una col·lecció de cançons i gloses, d'una riquesa literària indiscutible, però que són elements aïllats”, amb el calendari se'ns explica el context d'aquelles cançons” d'on sorgeixen, quan i per què es cantaven. I el context remet a una Mallorca rural ja desapareguda, just abans del canvi brutal, demogràfic, industrial, econòmic que portaran el *boom* turístic i la globalització.

Temps de revetlles, d'ametlles i figues

A principis d'any sortia el primer volum del calendari, dedicat a la tardor, i ara arriba el segon, referit a l'estiu. El contingut se centra en l'activitat al camp, que és moltíssima, i especialment en les feines de segar i batre el cereal, del conreu i recollida d'herbes, d'ametlles i figues. I també de festes patronals a moltes poblacions –des de sant Joan i sant Pere, fins a sant Mateu– amb revetlles, balls, oficis, jocs infantils, que trencaven amb la monotonia del calendari. Com en el primer volum, l'obra presenta una edició i un disseny molt cuidat, enriquit amb les il·lustracions de Toni Galmés, que segueix la tradició mallorquina d'il·lustrar el folklore. Els volums de primavera i hivern sortiran l'any 2022 i 2023, i també podria haver-hi un cinquè tom.

CALENDARI FOLKLÒRIC DE MALLORCA. ESTIU

Autor: Rafael Ginard

Editorial: Fundació Mallorca Literària / Saïm Edicions

Lloc i any d'edició: Mallorca, 2021

Nombre de pàgines: 300

Miquel Moreno Gayoso

Llegir, estimar i escriure

Josep Maria Todó (Barcelona, 1950) es va doctorar el 1981 en filologia francesa. Ha estat, al llarg de quatre dècades, professor de la UB i la UPF, traductor, crític literari i escriptor.

Todó inicia l'obra rememorant l'evolució de la seva malaltia, aprofitada per rellegir els seus escriptors predilectes. Els clàssics: Marcel Proust, Balzac, Flaubert, Stendhal, Baudelaire, Dickens, Txékhov, Tolstoi, Galdós i Pla. També autors contemporanis “que escriuen una mica com els antics”: Irving, McEwen, Sebald i Coetzee.

El llibre, l'ha fet amb continguts inèdits i materials propis de procedència diversa: articles, dietaris, conferències, pròlegs, apunts de classe... Temes que ens presenta: “la condició d'escriptor com a problema, els dubtes sobre el propi talent, l'acte de posar-se a escriure viscut com a dificultat, l'art com a transcendència, les relacions entre literatura i vida, i el valor de la felicitat enmig de tot això”. No es tracta d'un assaig sobre estètica o crítica literària, ni tanmateix una classe magistral. És “un diàleg imaginari” d'ell mateix amb els tres autors i obres que més l'han influït en la seva tasca docent i creativa: *El roig i el negre* (1830) de Stendhal,

el mestre en les arts de viure, estimar i escriure; *Madame Bovary* (1857) de G. Flaubert, lectura que li canvià la vida en llegir-la als 19 anys, en plena crisi personal i *A la recerca del temps perdut* de M. Proust (darrer volum: 1927), “el més gran de tots, la companyia eterna, l'inventor de molts de nosaltres”. Ens relata com van viure la literatura, l'escriptura i la vida; com, escrivint, van aprendre a conèixer-se.

Flaubert i Proust exemplifiquen la renúncia a viure com a condició per a esdevenir escriptor.

Llegint Stendhal s'aprèn a combinar art i vida amb sorprenents estratègies. De Balzac, escriptor genial i fascinant, destaca els entrebancs a superar en la seva traducció. Todó, fruit de la seva experiència didàctica, recorre a una tria de passatges alligadoros on barreja aspectes biogràfics i novel·lístics dels autors esmentats. Tenim entre mans un llibre escrit amb una llengua catalana viva, directa i desinhibida. Jordi Llovet posa l'obra de Todó com un exemple a seguir pels futurs escriptors de casa nostra (El País, 18-06-21).

Un bon llibre que convida a commemorar el 150è aniversari del naixement de Proust i el 200è de Flaubert i Baudelaire, ambdós nascuts el 1821. (Re) Llegim-los!

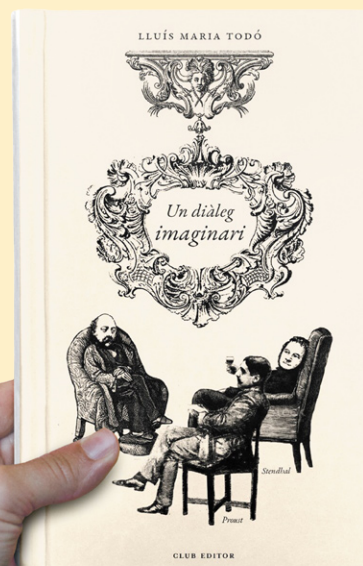
UN DIÀLEG IMAGINARI

Autor: Lluís Maria Todó Vila

Editorial: Club Editor

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2021

Nombre de pàgines: 192

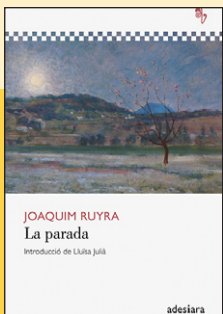


NOVETATS EDITORIALS



'Un fill del nostre temps'
Ödön von Horváth / Fonoll Ed.

En llegir aquesta novel·la, cal tenir present que es va publicar el 1938, tot just un any abans que comencés la Segona Guerra Mundial. El seu protagonista és un jove que s'allista l'exèrcit per omplir un buit existencial i es converteix en un autòmat sense pensament propi. Una obra clau en la literatura alemanya d'entreguerres.



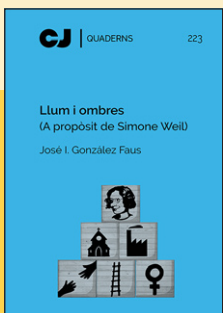
'La parada'
Joaquim Ruyra
Adesiara

Ens cal redescobrir la prosa de Joaquim Ruyra, una de les més brillants de la narrativa catalana del segle XX. I podem fer-ho des d'aquest aplec de formes narratives: novel·la curta, conte o apunt. Alguns són ben coneguts, com *El vals final* o *Una olor*. En tot cas, "un dels llibres centrals de la tradició narrativa en llengua catalana", diu Lluïsa Julià al pròleg.



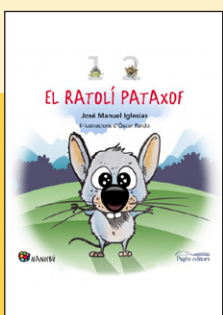
'Girona 1939: porta de l'exili'
Joaquim Nadal (ed) / L'Avenç

A finals de gener i principis de febrer de 1939, Girona va viure moments tràgics: la ciutat va ser per a molta gent la darrera aturada en el camí cap a l'exili. Aquest èxode va deixar una munió de testimonis, entre ells els de polítics i intel·lectuals, dels quals l'historiador Joaquim Nadal n'ha recollit una trentena en aquest llibre. Encara avui impressionen.



'Llums i ombres'
J. I. González Faus
Cristianisme i justícia

Simone Weil va ser una de les pensadores més destacades del segle XX i, a més, va traslladar a l'activisme polític la seva filosofia. Un dels principals motius per llegir-la és que la seva veu ressona amb plena actualitat encara avui. El jesuïta Gonzàlez Faus proposa un acostament a la figura de Weil. En temps líquids, trobarem en ella un pensament sòlid.



'El ratolí Pataxof'
José Manuel Iglesias
Pagès Ed.

L'estiu és un bon moment per iniciar-se poc a poc en la lectura. En aquest llibre per a primers lectors, el ratolí Pataxof ens ensenya a través de les seves aventures un univers quasi desconegut, en què la valentia, la iniciativa i l'enginy posen de manifest la capacitat del mamífer més petit que hi ha per sobreviure a les situacions més extravagants.

GEOGRAFIA LITERÀRIA



Llorenç Soldevila

Casa de Maragall

“ St. Joan de les Abadesses, 16 agost 1894

Aquí m'estic amb la dona, les criatures, la família dels pares i el meu cunyat Ubaldo; l'altre cunyat meu, Guillem, està el pobre esperant la mort en una torre prop de la Bonanova. No crec que hi hagi remei per ell ni que allargui gaire.

En Pep Soler me va prometre que em vindria a trobar aquí a Sant Joan per a fer una llarga excursió del Pirineu cap a Ull de Ter i altres punts, dormint per les muntanyes i menjant fred; però no acaba mai de venir ni m'escriu. Entretant faig llargues caminades per aquestes muntanyes amb l'Ubaldo i el meu nebot Pepet. [...] ”

Sant Joan de les Abadesses, 15 agost 1895

“ He rebut la teva carta, que deu ser escrita a mig juliol i la contesto començant per dir-te que jo no vaig amb levita pels carrers; la levita me la poso unes quantes vegades l'any per enterros o altres coses solemnes, que assisteixo a les menes que puc. Si vols saber com vaig pels carrers de Barcelona sàpigues que vaig quasi a tot temps amb un complet d'americana blau marí fosc i barret tou de color marró. Ara, aquí a Sant Joan porto un vestit gris clar, sabates rosses i gran barret de palla. Quedi, doncs, aclarida en aquests termes la meva indumentària. [...] ”

Joan Maragall

AUTOR
Joan Maragall
(18601-911)

OBRA
'Obres completes I'.
'Visions i cants' Ed.
Selecta, 1970

INDRET
Casa Maragall

MUNICIPI
Sant Joan de les
Abadesses

COMARCA
Ripollès

La casa situada al número 11 del carrer Major de Sant Joan de les Abadesses és la que va habitar Joan Maragall en les seves estades a la vila al llarg dels estius de 1893, 1894, 1895, 1898 i 1901. I va ser aquí que, tornant de la font del Covilar, va tenir la necessitat d'escriure *La vaca cega*. També hi va enllestir la primera part d'*El Comte Arnau* i poemes de *Pirinenques*. Davant del portal podem llegir tres fragments de cartes adreçades al seu amic Antoni Roure que detallen quin estil de vida duia a la vila. Fins i tot de quina manera vesteix. Textos ideals per recordar, ara que som en ple agost, com era l'estiueig d'abans.



5è CONCURS NARRATIVA CURTA LA GRALLA

M&M'S

Roser Rovira Riera Vic

Il·lustracions: Maria Peix

San Francisco, dos quarts de vuit del matí. En Matt es desperta del seu malson nocturn però no obre els ulls. Pren consciència que està estirat a terra, amb uns parracs escarransits i bruts que fa servir de coixí i que li envolten un tros del seu cos cada vegada més feble. Escolta les passes atrafegades de la gent que circula a pocs passos d'on ell encara jau, immòbil. Uns talons, cinc parells d'espardenyes, unes sabates de passes gegants... a en Matt li agrada endevinar les passes d'uns desconeguts que ni tan sols el miren, que prefereixen evitar adonar-se que conviu en poques passes d'un vagabund. Si, en Matt i els seus parracs, en Matt el vagabund. Finalment, obre un ull i després l'altre. Ja és clar. S'incorpora a poc a poc, fins que s'asseu. L'esquena cada dia li fa més mal, però no és hora de queixar-se. Comprova que té totes les seves pertinences a la vora: un carret de la compra ple de roba bruta; algunes engrunes de pa; quatre bosses de plàstic enormes que el protegeixen de la pluja quan pica fort; petites bosses que havien contingut menjar fa temps i que ara estan buides; dues ampolles de rom. En Matt allarga el braç i agafa una de les ampolles. La destapa i intenta empassar-se la darrera gota de beuratge, per tal d'absorbir una mica de calor i recuperar els sentits. Engoleix feixugament el que considera una petita porció de líquid i torna a enroscar el tap. Assegut a terra, en Matt mira, sense massa interès, la vorera bruta que l'acull cada dia des de ja fa més de set anys. Escolta altra vegada les sabates dels vianants, que s'afanyen més quan són conscients de la seva persona, del vagabund sense nom que jau a terra, totalment aliè a l'horari que regeix la vida de la resta del món.

Tres hores més tard, els rellotges de Washington DC marquen dos quarts de vuit. En Mike s'aixeca del terra proferint un badall descomunal que escandalitza més d'un dels seus paisans. Aquesta nit ha dormit malament. La humitat cada vegada més persistent li malmet les articulacions, ja massa gastades. S'aparta les múltiples capes de roba que l'han acompanyat, com cada nit, i enumera l'ambient. El *Pret à Manger*, el local que hi ha al costat del petit espai a l'aire lliure on ell s'endormisca les darreres setmanes, està escalfant peces de brioixeria. La seva olor arriba als narius d'en Mike, quan algú obre la porta de l'establiment. Però ell sap que no es pot il·lusionar amb aquestes nimietats, perquè ja fa massa temps que no té ni un centau. No pot comprar ni un tros de pa. Sap que el seu estatus social està en el rang inferior de l'escala. En Mike remena els parracs que té al seu entorn, per assegurar-se que no hi hagi grans forats. De cop i volta, una olor dolça i càlida impregna les seves fosses nassals, i en el seu horitzó apareix una mà que li ofereix una petita bossa de paper. En Mike alça el cap i es troba al davant d'una dona de mitjana edat i cabells blancs, que somriu amb timidesa i el mira directament als ulls, tot oferint-li allò que serà el petit tresor d'en Mike. Ell li agraeix amb la mirada el regal, i la dona desapareix de davant seu al cap d'un segon. En Mike obre la bossa i contempla un croissant que encara desprèn vapor. Abans de clavar-li una mossegada, n'absorbeix tota l'olor que pot.

Sis hores després, són dos quarts de vuit a Barcelona. En Manuel obre els ulls sense moure cap altra part del seu cos. La ciutat encara dorm, però la llum del matí està col·locant un mantell de

claror a sobre dels edificis i els carrers, i amb això n'hi ha hagut prou, per despertar-lo d'un somni que el trasbalsava. Mou el cap per certificar que els seus objectes preciosos no han desaparegut del seu costat durant la nit. Si, encara té prop del cos unes mantes esquinçades, però que per a ell són molt valuoses, unes sabates desgastades embolicades en unes bosses de plàstic blau, una ampolla amb un líquid que no recorda exactament què és, i unes pastilles pel dolor que li van donar la darrera vegada que va anar a la sala d'emergències. En Manuel s'incorpora i es queda assegut. Mira detingudament els parracs en els quals s'ha convertit la seva roba. Més d'hora que tard se'ls haurà de canviar, però no fa gaire cas ni de les taques, ni de l'olor que gairebé ja no li afecta l'olfacte. Molt a la vora d'on ell reposa, arriba, impassible, un camió de la neteja. Un home vestit amb un mono verd de plàstic i una manguera s'acosta, netejant meticulosament unes voreres brutes i plenes de deixalles, que en Manuel fa servir de dormitori, des de fa un munt de temps. L'home verd evita tocar-lo amb l'aigua i no li dedica ni tan sols una mirada. Com sempre. A vegades, quan està de bon humor, en Manuel s'imagina que té el superpoder de la invisiibilitat.

En Matt era l'encarregat d'una de les gasolineres de San Francisco. Li agradava la seva feina, sense gaire responsabilitats, però amb un sou a final de mes. La seva dona, la Jenna, treballava de dependent a un *TARGET*, i els dos sous cobrien perfectament les despeses mensuals. A en Matt li agrada pensar en la Jenna, de tant en tant, quan les passejades inacabables pels carrers de San Francisco es converteixen en grises, ja sigui a nivell meteorològic, o per la gent que transita al seu voltant i l'insulta. Li agrada pensar en els pits de la Jenna i en com li agradaven, amb les seves proporcions enormes, que seguien els salts de la seva dona. En Matt estava enamorat de la Jenna, i ella estava enamorada d'en Matt. Fins que un càncer d'ovaris es va emportar la Jenna i els seus estalvis en poc menys d'un any i mig. Totalment abatut per la mort de la seva esposa, en Matt es va oblidar de pagar uns quants mesos de la hipoteca, fins que li va arribar l'ordre de desnonament. Sense cap mena de consol, i sol a casa, va celebrar la pèrdua de la casa amb una ampolla de rom només per a ell, mentre les llàgrimes baixaven de forma descontrolada per les seves galtes, recordant el somriure de la Jenna, un som-

riure que ja no existia i que se li havia endut també la seva ànima. Aquell primer dia de rom va ajudar en Matt a oblidar les seves pèrdues, i va continuar remullant el seu malestar, fins que el rom es va convertir en una addicció difícil de bandejar, sobretot perquè en Matt no tenia cap mena d'intenció d'acabar amb el seu elevat grau d'alcoholització. I al cap d'uns quants anys, sense esposa meravellosa de tetes grosses i somriure encisador, sense casa, que actualment formava part de la cartera d'un banc totpoderós, sense estar sobri més de vint-i-quatre hores seguides, en



Matt deambulava per la que havia estat la seva ciutat de tota la vida, sense importar-li a ningú. I per a en Matt tampoc tenen cap importància els milers de vianants que es creuen amb ell pels carrers empinats d'una ciutat, curulla d'empreses que pretenien dominar el món a través d'una tecnologia en fase de descobriment de constant evolució.

Una noia que es creua amb en Matt li dona un dòlar, que ell li agraeix amb

una mirada sincera. El seu objectiu és arribar fins a Union Street. Quan hi sigui, s'asseurà en un cantó de la vorera i aconseguirà en poc temps els diners necessaris per una altra ampolla de rom.

En Mike havia provat la marihuana, la cocaïna i l'heroïna durant la seva etapa universitària. Era un estudiant exitós i segur d'ell mateix. En Mike controlava perfectament el que considerava un joc i en cap cas una addicció. Fins que l'addicció es va apoderar d'ell. Robava als seus pares per tenir la quantitat d'heroïna que ell considerava justa i necessària per no ser un addicte. Va deixar els estudis perquè no podia concentrar-se en èpoques d'abstinència. I

en Mike estava cada dia més malalt i més sol. Els seus pares li van pagar una clínica de desintoxicació amb els seus estalvis, aquells que havien guardat a consciència i que havien de servir per pagar

els estudis superiors del seu fill únic, que li permetrien

accedir a un futur exitós. Però tots els

esforços dels seus pares no van

funcionar, perquè en Mike

encara pensava

que era

amo del

seu

destí, que encara controlava la droga que s'injectava cada vegada amb més assiduitat. Després de l'estança a la clínica, de robar les poques joies de la seva mare, i de l'admissió en una sala d'emergències per un rentat d'estómac que el va salvar d'una mort segura, el seu pare el va repudiar de forma taxativa. Tan sols visita la seva mare de manera intermitent, quan sap que el seu pare no és a casa. Tot caminant per les àmplies voreres imponents de la ciutat que regeix el destí del món, tot passant per davant de la Casa Blanca, en Mike sap que ha d'aconseguir els diners necessaris per arribar fins a Philadelphia. Cal fer una visita obligatòria a la seva mare, amb llàgrimes incloses, un "ho sento" i un penediment falsos per tal que la pobra dona, ara ja massa gran, li ofereixi uns quants dòlars per tal que ell pugui tenir uns quants moments de plaer, acompanyat per la seva única amiga, l'heroïna.

En Manuel no va saber encarar un acomiadament que no tenia cap mena de sentit per a ell. Havia treballat d'administratiu en una oficina durant més de trenta anys, però la reestructuració de l'empresa va acabar amb els seus deliris de promoció i amb el seu sou mensual, més que correcte. Quan l'atur es va acabar, però va continuar la cerca de feina, la dona d'en Manuel el va deixar per escapar-se amb el seu cosí Sevilla. Els fills, ja grans, feia temps que no vivien a casa, ni depenien d'ell econòmicament. A l'època que es va quedar sol a casa, sense ningú esperant-lo, sense que res tingués per a ell cap mena d'importància, va començar a jugar al bingo. Nit i dia, per no haver de tornar a una casa on tronava el silenci d'una forma excessivament eixordadora. Amb el bingo, va arribar el whisky. I l'autodestrucció total. En Manuel va començar perdent la seva poca autoestima, després la seva dona, i finalment la casa i tots els seus estalvis. Ofegava les seves penes amb alcohol, fins que les factures impagades li van tallar el llum, l'aigua i el gas. I es va quedar sense energia interna. No va intentar mantenir la casa, no va voler saber res de la seva dona traïdora ni del cabró del seu cosí. I plorava cada dia mentre la pena i el whisky se'l menjaven per dintre. Un dia es va trobar dormint al carrer, amb les butxaques buides i sense cap intenció de tornar a casa. En Manuel camina pels carrers de la seva ciutat, la qual no vol reconèixer. Passeja arrossegant els peus, amb les poques pertinences que guarda a la vora. De cop i volta, escolta una veu que en altres èpoques li era familiar: "Hola, papa, com estàs?"



Manuel

Col·laboren:

La Gralla



INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició: Pilar Subirana Bertran de Vic

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

185



LÈXIC

No fotem!

La llengua col·loquial i el verb 'fotre', 'fúmer' o 'cardar'

El verb *fotre*, *fúmer* o *cardar* pertanyen al registre col·loquial de la llengua, el més informal. Són coneguts i utilitzats encara, però ho eren molt més abans. En aquests nivells informals del català ara per ara hi trobem moltíssimes interferències del castellà. Tot allò que es crea de nou en castellà informal sovint arriba al català i s'hi queda sense resistències.

Per això, en aquest petit espai volem reivindicar uns verbs que ja tenim, que eren molt freqüents en els registres informals de fa uns quants anys i que van perdent pes a favor de les interferències d'altres llengües, sobretot en el parlar col·loquial dels més joves.

Per exemple, el verb *fotre*, que etimològicament significa "copular", té el mateix origen que el castellà *joder*. Però mentre que *joder* va guanyant terreny en el llenguatge informal del català, el verb *fotre* en va perdent en algunes zones. Això de *¿No te jode?* hauria de ser "No et fot?" i el *¿No jodas!* podria ser el més conegut

'No fotis!', 'No foteu!' o 'No fotem!'. I estaria bé que en el registre que pertoca els sentíssim més sovint en lloc de la interferència castellana.

Recordem també que tenim altres maneres d'anar apartant *joder!* com a interjecció de la llengua vulgar, per exemple amb els equivalents 'collons!' (o els eufemismes 'cordons', 'cordills', 'culleres', etc.), 'cony' (o 'coi', 'conxo', etc.) o 'carall' ('carai', 'caram').

Els més grans recordareu també el verb *fúmer*, un eufemisme del verb *fotre* que, per tant, es considera menys vulgar ("No te'n fumis!", "què fums aquí?", etc.). D'altra banda, en bona part del català central, hi ha també la variant *cardar*, amb els mateixos significats que *fotre* i utilitzat en les mateixes frases: "estic cardat", "cardar el camp", "no cardis!", etc.

Així doncs, no la fotem!, i salvem també aquestes expressions quan toqui, només quan toqui, fer-les servir!

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

EDUCACIÓ

Ens de comunicació/ AMIC

IOCUS, escola de jocs tradicionals, arriba amb dues edicions presencials

El món dels jocs i els esports tradicionals que formen part de la nostra cultura popular, i que a Catalunya tenen una gran tradició, són els protagonistes de la proposta de IOCUS, l'escola d'estiu que organitza l'associació Companyia de Jocs L'Anònima, jocs i esports tradicionals des de fa una dècada amb el repte de fer valdre aquest patrimoni i crear i oferir espais per a la pràctica i la reflexió al voltant del joc i l'esport popular i tradicional.

Enguany, i a causa de la Covid-19, l'escola d'estiu arriba dividida en dues sessions presencials, més una de virtual que ja s'ha dut a terme. El cap de setmana del 27 al 29 d'agost, a la casa de colònies Escola Pare Coll de Borredà al Berguedà, es treballarà el binomi joc i creativitat, aprofitant els 100 anys del naixement de Gianni Rodari, també hi haurà joc de rol, jocs inspirats en contes, jocs de taula i, naturalment, el joc tradicional.

En la segona sessió presencial, del 4 al 6 de desembre, en un lloc encara per determinar, es tractarà la creació de juguines, jocs de taula, jocs i festa. Com a novetat, es prepararà "un repertori de jocs que es posarà en pràctica dins el marc de la Fira Jugues o et plantes que es celebra a Berga el 6 de desembre", avança el president de l'associació organitzadora, Víctor Baroja.

Incloua en el Campus de Cultura Popular de la Generalitat de Catalunya, l'escola d'estiu s'adreça a professionals de l'ensenyament: mestres d'Educació Infantil, Primària i Secundària, d'universitat i de règim especial, així com animadors socioculturals. Però també és oberta a estudiants universi-

taris i de cicles formatius, persones vinculades al món de l'esport i a qualsevol persona que tingui ganes de reaprendre a jugar.

Els cursos estan adreçats a oferir recursos per aplicar el joc i l'esport en diferents contextos, difondre el patrimoni lúdic d'arrel tradicional catalana, mostrar experiències i bones pràctiques lúdiques i construir materials de joc.

Donades les limitacions a causa de la Covid-19, les places per participar en l'escola d'estiu a l'agost es limiten a 10, i cal inscriure's a jocsanonima@gmail.com. Al desembre, en funció de l'evolució de la pandèmia, es determinarà el nombre de places disponibles. IOCUS és un projecte lúdic promogut pels membres de la Cia. de Jocs L'Anònima amb l'objectiu de crear i oferir espais per a la pràctica i la reflexió al voltant del joc i l'esport popular i tradicional.



ECONOMIA

Francisco Martín, CEO i Cofundador de Credit Back / AMIC

CONTRA LA MOROSITAT S'HI POT FER MÉS

La nova legislació contra la morositat obre la porta d'una gestió més eficient del deute empresarial davant les pràctiques comercials negligents

En l'actualitat està en tramitació un projecte de llei contra la morositat que inclou un règim sancionador amb infraccions lleus gravades amb 3.000 euros, greus fins a 100.000 euros i molt greus de fins a 1 milió d'euros. Els canvis en la legislació vigent en matèria de morositat són de vital importància per reduir-la en un context econòmic complex com l'actual.

En morositat tot el que sigui sancionar els incompliments és positiu. Ara bé, és cert que a la pràctica el terme morositat té variables complexes que discriminen els sectors econòmics que venen a crèdit vers els que no ho fan. Qui cobra en comprar i no paga té un nivell de gravetat addicional respecte a aquella empresa que si no ven a crèdit senzillament no ven. Són precisament aquests darrers sectors els que, si la llei i el règim sancionador s'aprova tal com està previst, es veuran doblement perjudicats: primer perquè no estan cobrant i segon perquè, en conseqüència, no poden atendre els pagaments i hauran de fer front, a més, a una sanció.

En defensa d'aquells sectors que venen a crèdit, el règim sancionador que acompanyarà la llei hauria de considerar la situació concreta de cada una de las empreses, ja que a la pràctica les microempreses i les pimes poden estar en una situació de risc extrem. La solució passa per classificar aquells sectors que venen a crèdit i separar-los en el règim sancionador dels que cobren al comptat, i que la nova legislació aprofundeixi a com ajudar a desfer la cadena d'impagats a la que pot estar sotmesa una pime o microempresa.

TIPUS DE DEUTORS

Des de l'experiència acumulada a Credit Back podem classificar els deutors en tres categories. La primera són les empreses que no poden pagar. Hi ha moltes empreses que en les actuals circumstàncies econòmiques veritablement no poden atendre els compromisos de pagament per ser un dels sectors perjudicats per la pandèmia directament o indirectament, i que es troben en una situació econòmica límit que en molts casos condiona la seva continuïtat i les aboca al tancament. Aquestes empreses no poden assumir els seus compromisos de pagament i estan immerses en un cicle de



Qui cobra en comprar i no paga té un nivell de gravetat addicional respecte a aquella empresa que si no ven a crèdit senzillament no ven

finançament, refinançament, recerca d'ajudes, expectatives de reactivació, etc. que els permeti afrontar la seva continuïtat o, al contrari, anar al tancament.

La segona tipologia d'empreses són les que se n'aprofiten. Són empreses que allarguen els terminis de pagament per forçar millores de preu amb un objectiu clar de sotmetre el seu proveïdor, generalment pimes, autònoms o microempreses en una situació extrema. Ens casos extrems el que pretenen aquesta tipologia d'empreses és senzillament no pagar. La conseqüència directa pot ser el tancament de l'empresa víctima d'aquest procediment negligent, mentre que el deutor ha aconseguit obtenir producte o servei sense cost, compensar l'IVA de les factures rebudes i no pagades i vendre

aquest producte o servei als seus clients amb un marge comercial extra. És el gran negoci que permet a moltes empreses emparar-se en el moment per millorar el seu compte d'explotació a costa dels seus proveïdors.

La tercera i darrera tipologia d'empresa és la que està a l'expectativa del concurs. Un altre comportament que s'ha anat agreujant des de la crisi de 2008 és aquell pel qual el client detecta que el seu proveïdor està en situació preconcursal o concursal, i des d'aquell moment comença a no atendre els pagaments i porta a l'empresa en concurs a la liquidació. Evidentment l'administració concursal farà la feina d'anar al darrere del que no paga, encara que el deutor sap que quan una empresa entra en liquidació, el temps per emprendre accions legals contra ells és limitat. A més, el concurs compta amb pocs recursos per litigar contra els seus deutors.

En definitiva la reducció de la morositat passa per dificultar l'exercici de pràctiques negligents per part d'un percentatge petit però significatiu d'empreses i fer-ho per via d'una legislació que castigui aquestes pràctiques. En mans dels governants hi ha millorar l'actual normativa per donar seguretat jurídica, i de les empreses millorar les seves pràctiques.

INDICADORS

Euríbor a la baixa

L'euríbor, l'indicador al qual estan referenciades la majoria d'hipoteques, continua a la baixa. Va tancar el juliol en el -0,491. El mínim històric el va marcar al gener, amb -0,505. En aquests primers dies d'agost continua a la baixa, per la qual cosa es preveu que de mitjana tanqui a l'entorn del -0,500. Si és així, les hipoteques que es revisin a l'agost (fa un any era del -0,359) reduiran la quota a pagar.

Despesa turística

La despesa total feta pels turistes residents a l'estranger amb destinació principal a Catalunya se situa en 387 milions d'euros el juny del 2021. Aquestes són les últimes dades que ha fet públiques l'Idescat. Per país de residència habitual, destaca França amb una despesa de 90 milions, seguida d'Alemanya (29) i Itàlia (28). La despesa mitjana diària per persona se situa en 173 euros.

ALEGRIA INTERIOR

Eulàlia Robert, directora de PNL Barcelona

Combinant la força, la compassió i el sentit de l'humor

Potser podem recordar-nos, després d'alguna conversa, pensant "podia haver estat més amable" o "hauria d'haver tingut més coratge i dir que no" o "m'ho he pres massa seriosament i no n'hi ha per tant".

Expressat d'una altra manera podria ser "hauria necessitat més tendresa o compassió" o "necessitava més valor i autoconfiança", "que bé haver sabut riure de la situació o treure importància als fets".

Gustav Jung, psiquiatre, psicòleg i escriptor suís (1875-1961), parla d'arquetips universals que els éssers humans compartim, perquè existeix un *inconscient col·lectiu* que es comú als éssers humans.

El concepte d'arquetip és molt interessant. Jung descriu els arquetips com a patrons arcaics universals que els éssers humans van "heretar" pel simple fet de ser hereus de cultures i civilitzacions. Són aspectes que es s'han anat representant i expressant en relats antics, art, mitologia, religions i somnis. Són *universals* perquè

no depenen de la cultura en què hem estat educats, sinó que persones de diferents cultures i èpoques poden reconèixer i comprendre.

Qui no reconeix alguna forma de guerrer o guerrera que ens inspira? Qui no reconeix una figura religiosa o laica, que representi la tendresa i la compassió? I qui no se sent identificat en algun moment amb aquest personatge capaç de riure de qualsevol cosa? És com si aquests tres arquetips existissin en cadascun de nosaltres i depenent de com hàgim anat vivint, ens anem sentint

més o menys identificats amb algun d'ells en major mesura.

Si ens identifiquem majoritàriament amb sols un d'aquests patrons, podria ser que aquest únic patró fos insuficient per gestionar diferents moments de la nostra vida.

Si només ens identifiquem amb el guerrer, podem acabar sent molt agressius, exigents, intolerants, fins i tot amb nosaltres mateixos. Si majoritàriament ens identifiquem amb la tendresa, potser en algun moment en el qual cal marcar un límit (encara que sigui des de l'afecte i l'empatia), no som capaços de trobar les paraules per dir "no" o expressar el nostre desacord amb alguna situació. D'altra banda, si la nostra forma majoritària de prendre'ns la vida és des del sentit de l'humor, potser hi haurà ocasions en què podrem semblar massa banals.

Si anem aprenent a combinar aquests tres arquetips en les nostres vida, podem viure les situacions complexes des de més recursos i possibilitats.

I com es fa això?

En primer lloc, sent conscients del nostre arquetip preferit. És important adonar-nos de com afrontem les situacions vitals complexes. Habitualment, ho fem des de la força, l'enuig, la confrontació? O afrontem les situacions vitals des de la comprensió i tendresa, de vegades sent massa condescendents? Tractem la vida massa de broma?

Un cop identificat el nostre o els nostres arquetips preferents, per exemple, el guerrer, segur que podem recordar alguna situació en la nostra vida en què hem actuat inspirats per la tendresa. Segur que en alguna situació o context hem estat empàtics i comprensius. I segur que també podem recordar moments i experiències en què ens hem "mort de riure" en alguna trobada amb amics, en què hem acabat rient-nos de qualsevol cosa. Es tracta llavors d'anar prenent consciència de com anar recuperant tots aquests patrons per combinar-los, com si fossin tres ingredients fonamentals que, combinats, servissin per viure amb més plenitud i presència les situacions que ens brinda la vida.



L'HORÒSCOP

Imma del Destí

Del 12-08-2021 al 24-08-2021

ÀRIES (Del 21/3 al 20/4)

No sou gaire de tenir manies, però aquests dies no hi haurà res que us acabi d'anar bé. Hauréu d'agafar-vos-ho rient, perquè hi haurà situacions fins i tot una mica còmiques.

CRANC (Del 22/6 al 21/7)

Anireu bé si us deixeu portar pels amics, ja que se us farà difícil trobar la manera de fer les coses correctament i ells us ajudaran a encarar els problemes. És una sort tenir bones persones al voltant.

BALANÇA (Del 24/9 al 23/10)

Heu d'estar molt pendents de la vostra economia, perquè se us pot descontrolar i podeu gastar més del que teníeu previst. Se us presenten despeses que no sabeu ni com les heu d'assumir.

CAPRICORN (Del 22/12 al 20/1)

Només tindreu ganes de passar-ho bé i de fer allò que us vingui de gust, al llarg d'aquests dies ho tindreu molt clar. Gaudiu del que us vingui i no us pregunteu pràcticament res.

TAURE (Del 21/4 al 20/5)

Bàsicament esquivareu els problemes d'una manera directa i ràpida, i això us anirà molt bé per poder aprofitar el temps per fer altres coses més interessants.

LLEÓ (Del 22/7 al 23/8)

La potència amb què ho portareu tot serà important i la capacitat de buscar els raonaments a tot el que feu serà interessant. Us justificareu d'una manera automàtica i donareu explicacions de tot.

ESCORPÍ (Del 24/10 al 22/11)

Farà gràcia veure com d'alguna manera necessitareu convèncer algú que us proporcioni allò que voleu, i fareu mans i mànigues perquè se us posi de cara. Potser ratllareu la pesadesa i tot.

AQUARI (Del 21/1 al 19/2)

Se us remouen moltes idees relacionades amb la feina i amb el vostre camí laboral. Això pot ser bo per prendre consciència de si esteu bé on esteu o si necessiteu fer un canvi.

BESSONS (Del 21/5 al 21/6)

No acabareu de tenir clar el que heu de fer i estareu més despistats del normal, cosa que us pot portar problemes a la feina i en les vostres obligacions o responsabilitats.

VERGE (Del 24/8 al 23/9)

Tan aviat sereu molt agradables amb la gent com, de cop i volta, us faran enfadar i no tindreu miraments per dir el que penseu. Mireu de calmar aquesta reacció perquè no us aportarà res de bo.

SAGITARI (Del 23/11 al 21/12)

Hi haurà molts moments en els quals la figura del pare serà bastant important a l'hora de prendre decisions que us afectaran, sobretot a la feina i en els estudis. Cal que escolteu el que us hagi de dir.

PEIXOS (Del 20/2 al 20/3)

La vostra situació de parella serà la que us marcarà la direcció de cap a on aneu; bàsicament us deixareu portar pel que sentiu, i això ja està bé, sempre que no afecti la vostra estabilitat de vida.

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Els vampirs de les ones



La influència de l'ofici de protagonistes de còmic com Peter Parker, Clark Kent o Tintín, van afavorir que ja durant l'adolescència somiés despert a poder-me dedicar ni que fos tangencialment –tal com va acabar succeint– al periodisme. Em recordo estirat al llit d'una petita cambra del carrer Donya Estasia, desitjant poder alinear una paraula rere l'altra de forma prou interessant perquè els lectors em donessin el seu favor. I paral·lelament també em delia per tenir un programa de ràdio des d'on difondre bones cançons, com les que escoltava dificultosament en un aparell penjat a la dreia del meu coixí, des d'emissores d'AM d'Andorra i Luxemburg.

Vam haver d'entrar al segle XXI perquè a la Ràdio Municipal de Campdevàrol em deixessin fer el primer programa, amb un títol que era alhora una declaració d'intencions i un homenatge als Sex Pistols. *La Gran Estafa del Rock'n'Roll* va acabar-se abruptament el dia que em van dir que havien canviat la clau del pany i que ja me la portarien, però al cap d'uns mesos continuava esperant-la sense èxit. La fórmula de programa que vaig iniciar-hi s'ha anat repetint en les diferents antenes on he col·laborat. En una de Ripoll vaig punxar reiteradament una cara B dels Ilegales anomenada *Acabaremos mal*, conscient que aquella era l'única manera que podia desembocar la relació amb la direcció de l'empresa. Afortunadament Sant Joan de les Abadesses disposa de l'única emissora de la comarca amb cara i ulls, municipal i amb continguts. I no sé de quina manera m'ho vaig fer per enredar-los i continuar-hi divulgant

la música que crec que val la pena rescatar d'entre tota la mediocritat amb què diàriament ens bombardegen les discogràfiques convencionals i les ràdios comercials.

Gràcies a *Vampiresados* (a *La Veu* i també a *ivoox.com*) ja fa quatre anys que setmanalment tinc l'oportunitat de conèixer joies de la música popular per transmetre-les tan maldestrament com puc. Punk, surf, speed metal, rockabilly, eurodisco, doo wop, western, cançó francesa i italiana, shoegazing,

Em delia per tenir un programa de ràdio des d'on difondre bones cançons, com les que escoltava en un aparell penjat a la dreia del meu coixí des d'emissores d'AM d'Andorra i Luxemburg

pop o clàssica, i tants estils com sigui possible tenen cabuda en un espai que ja ha arribat a les 184 edicions –*Revampiresados* a banda– i que pretén perpetuar la recerca d'una cançó perfecta, que probablement no existeix, però que en el camí de la utopia ens permet trobar autèntiques obres mestres i d'altres que potser no en són tant, però resulten igualment emblemàtiques. Hòsties, és que qui s'avorreix és perquè vol.

Dissabte, 11 de novembre de 2017
La Veu de Sant Joan emet el primer programa de *Vampiresados*

OFERTA CULTURAL

J. M. / J. Vilarrodà



L'Orchestra Fireluche i Pau Riba, a Cardedeu

L'Orchestra Fireluche i Pau Riba. Passeig Mestre Alexandri. Divendres 13 d'agost, a les 20h.

Es tracta d'un dels plats forts de la festa major de Cardedeu, que aquest cap de setmana arriba al seu final. Després de captivar amb la cançó memorable de *Nina de Miraguano*, Pau Riba i l'Orchestra Fireluche presentaran un espectacle musical i poètic en què es barregen pianets de juguina, serres musicals, guitarretes, veus i textos onírics. Un tresor en directe.



The Sey Sisters, a Montmeló

The Sey Sisters. Jardins La Torreta. Montmeló. Divendres 13 d'agost, a les 22h.

L'increïble trio de veus negres proposa a la festa de la patrona de Montmeló un viatge musical des del gòspel fins a la música africana, passant pel soul. L'endemà dissabte també actuaran a la festa major de Cardedeu.



Marina Rossell, a Llanars

Marina Rossell

Dissabte 10 nit. Plaça de l'Om. Llanars

La cantant Marina Rossell serà protagonista del concert d'aquest dissabte al Festival de la Vall de Camprodon, a Llanars. Divendres actua a Molló Èric Vinaixa.

CINEMES

CUESTIÓN DE SANGRE



EUA 2021. Dir. Tom McCarthy. Amb Matt Damon i Abigail Breslin. **Thriller.** Bill Baker és un rude operari d'una plataforma petrolífera nord-americana que viatja a Marsella per visitar la seva filla, que és a la presó per un assassinat que afirma no haver comès. Lluny de casa, les coses no seran gens fàcils per a un pare disposat a tot per demostrar la innocència de la seva filla.

EL BEBÉ JEFAZO: NEGOCIOS DE FAMILIA

EUA 2021. Dir. Tom McGrath. **Animació.** Tim i Ted ja són adults. Tim i la seva esposa Carol viuen amb la seva filla superdotada de 7 anys, Tabitha, i la petita de la casa, la bebè Tina. Malgrat que els germans Templeton no mantenen la mateixa relació, Tabitha té idealitzat el seu oncle Ted i de gran vol ser com ell i ser la directora d'un gran negoci. Però, per a sorpresa de la família, tota l'atenció recau en Tina, que revela que és una superagent secreta de BabyCorp. La seva missió és descobrir la doble imatge que amaga l'escola de la seva germana i el seu misteriós amo, el Dr. Erwin Armstrong. Tim i Ted tornaran a ballar-la, però

aquesta vegada acompanyats d'una nova família.

ESCAPE ROOM 2: MUERES POR SALIR



EUA 2021. Dir. Adam Robitel. Amb Taylor Russell i Logan Miller. **Thriller.** Zoey i Ben han resultat ser els únics supervivents del maquiavèlic joc posat en marxa per la companyia Minos. No obstant això, el perill no ha acabat per a ells. El duo planeja viatjar a la seu de Minos per tractar de destapar les matances que la indústria està duent a terme. Per a això, hauran de viatjar en un avió que compta amb una prova l'índex de supervivència de la qual està entorn del 4%. Aconseguiran burlar a la mort de nou? Seqüela d'*Escape Room*.

ESCUADRÓN SUICIDA

EUA 2021. Dir. James Gunn. Amb Margot Robbie, Idris Elba, Viola Davis, John Cena i David Dastmalchian. **Acció.** Un grup de supermalvats es troben tancats a Belle Reve, una presó d'alta seguretat amb la taxa de mortalitat més alta dels Estats Units. Per sortir d'allà faran qualsevol cosa, fins i tot unir-se al grup Task Force X, dedicat a dur a terme missions suïcides sota els ordres d'Amanda Waller.

Fortament armats són enviats a l'illa Curt Maltese, una jungla repleta d'enemics.

JINETES DE LA JUSTICIA



Dinamarca 2020. Dir. Anders Thomas Jensen. Amb Mads Mikkelsen, Nikolaj Lie Kass i Gustav Lindh. **Acció.** El militar Markus ha de tornar a casa amb la seva filla adolescent, Mathilde, quan la seva dona mor en un tràgic accident de tren. Tot sembla ser a causa de la mala sort, fins que Otto, expert en matemàtiques i també passatger de tren sinistrat, apareix amb els seus dos excèntrics col·legues, Lennart i Emmenthaler. Otto està convençut que algú és darrere de tot això.

JUNGLE CRUISE

EUA 2021. Dir. Jaume Collet-Serra. Amb Dwayne Johnson, Emily Blunt i Jack Whitehall. **Aventures.** Principis del segle XX. Frank és el carismàtic capità d'una peculiar embarcació que recorre la selva amazònica. Allà, malgrat els perills que el riu Amazones els té preparats, Frank portarà al seu vaixell la científica Lily Houghton i el seu germà McGregor Houghton. La missió serà trobar un arbre místic que podria tenir poders curatius. Però el

seu objectiu no serà fàcil, i en la seva aventura es trobaran amb tota classe de dificultats, a més d'una expedició alemanya que busca també aquest arbre amb propietats curatives. Basada en l'atracció Jungle Cruise dels parcs d'oci de Disney.

PETER RABBIT 2: A LA FUGA

EUA 2021. Dir. Will Gluck. Amb Domhnall Gleeson i Rose Byrne. **Comèdia.** El jardí va ser només el principi! Peter i els seus adorables amics tornen amb més aventures. Bea, Thomas i els conills han fet les paus com una família, però malgrat els seus millors esforços Peter no sembla treure's de sobre la reputació d'entremaliat. Aventurant-se més enllà del jardí, Peter s'endinsa als carrers menys recomanables de la ciutat on les seves malifetes són més benvingudes, però quan la seva peluda família es troba en perill Peter haurà de decidir quin tipus de conill vol ser.

SNAKE EYES: EL ORIGEN



EUA 2021. Dir. Robert Schwentke. Amb Henry Golding, Andrew Koji i Úrsula Corberó. **Acció.** Pel·lícula d'acció basada en

la coneguda línia de joguines G.I. Joe. Aquest *spin-off* es centra en la història dels orígens de Snake Eyes, el ninja silencios sempre vestit de negre i del qual no es coneix el rostre, i com intenta convertir-se en membre del clan Arashikage. Al costat d'ell coneixerem altres personatges com La Baronessa i la seva arxienemic Storm Shadow.

SPACE JAM: NUEVAS LEYENDAS

EUA 2021. Dir. Malcom D. Lee. Amb LeBron James. **Fantàstic.** Seqüela de la cinta original de 1996, *Space Jam*. En aquesta segona part, la superestrella de l'NBA és LeBron James, que queda atrapat al costat del seu fill Dom en un estrany lloc, un espai digital d'una força totpoderosa i malvada coneguda com a A.I. Per tornar a casa i posar fora de perill el seu fill, el jugador de bàsquet haurà d'unir forces amb Bugs Bunny, Lola Bunny i la resta de personatges dels Looney Tunes per enfrontar-se en un partit de bàsquet als camps digitalitzats per A.I.

TIEMPO

EUA 2021. Dir. M. Night Shyamalan. Amb Gael Garcia Bernal i Vicky Krieps. **Thriller.** Una família que està de vacances en un paradís tropical descobreix que la recòndita platja triada per relaxar-se unes hores els està fent envellir ràpidament... i redueix tota la seva vida a un únic dia.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
Casal Camprodoní	Nomadland	18.00 i 22.00	22.00	-	-	-	-	-
	Spirit: indomable	-	18.00	-	-	-	-	-
	La vilonista	-	-	18.00 i 22.00	18.00 i 22.00	-	-	-
	Otra ronda	-	-	-	-	18.00 i 22.00	-	-
	El bebé jefazo: negocios de familia	-	-	-	-	-	18.00	-
	Las apariencias	-	-	-	-	-	22.00	22.00

RIBES DE FRESER		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts
Catalunya	Una obra maestra	-	22.00	-	-
	Superman: the movie	-	-	22.00	-
	Pequeños detalles	-	-	-	22.00

RIPOLL		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Comtal	Tiempo	-	19.30	19.30	19.00 i 21.45

VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	Di. i dt.	Dimecres	Dijous
Sucre	Snake eyes	17.10, 20.00 i 22.15	11.40 (dg.), 15.45, 17.10, 20.00 i 22.10	16.55, 19.50 i 22.00	15.45, 17.40, 19.35 i 22.00	16.35, 19.15 i 22.00
	D'Artacan y los tres Mosqueperros	-	-	-	16.15 i 20.15	16.30 i 18.30

Free guy	-	-	-	15.40, 17.25 i 21.50	16.20 i 21.55
Escape room 2: mueres por salir	15.55, 19.00, 20.45 i 22.45	16.10, 18.05, 20.25 i 22.35	16.30, 18.10, 20.20 i 22.05	18.00, 19.50 i 22.00	16.20, 18.00, 20.15 i 21.50
Jinetes de la justicia	17.45, 20.20 i 22.30	19.45 i 22.15	19.45 i 21.55	19.55 i 22.05	22.05
D'Artacan y los tres... (cat.)	-	-	-	15.40 i 17.50	17.15 i 20.20
Viuda negra	22.00	22.10	21.55	-	-
Cruella	-	11.30 (dg.)	19.15	-	-
Fast & Furious 9	22.00	22.00	21.45	22.05	21.40
Escuadrón suicida	16.35, 19.15 i 22.00	15.50, 20.10 i 22.15	18.40 i 21.35	15.40, 19.25 i 21.50	18.50 i 21.35
Space Jam: nuevas leyendas	16.20	17.40	17.00	-	-
La purga infinita	20.30 i 22.30	20.15 i 22.30	21.45	22.00	22.05
Jungle Cruise	17.45 i 20.15	11.30 (dg.), 15.20, 17.30 i 19.50	17.25 i 19.45	15.20, 17.40 i 19.40	17.10 i 19.45
Space Jam: noves llegendes	-	11.40 (dg.) i 15.45	-	-	-
El bebé jefazo: negocios de familia	16.55 i 19.45	11.30 (ds.), 11.40 (dg.), 17.55 i 19.25	16.35 i 19.30	17.20 i 19.55	16.25
El nadó en cap: negocis de família	18.00	11.50 (dg.) i 15.50	17.30	18.10	18.15
Tiempo	19.55 i 22.35	17.55, 19.55 i 22.20	19.15 i 22.05	20.00 i 22.00	19.00 i 20.05
Peter Rabbit 2: a la fuga (cat.)	-	13.10 i 17.55	16.45	-	16.45
A todo tren: destino Asturias	16.00 i 18.35	11.25, 11.50 (dg.), 13.35 i 15.40 i 18.20	18.35	15.35 i 18.05	18.35 i 20.20
Raya y el último dragón (3D)	17.35	15.00	17.10	-	19.30

GRANOLLERS

De divendres a dimarts

Ocine	Peter Rabbit 2: a la fuga	16.00
	Escuadrón suicida	17.45 i 20.30 / 16.00, 18.45 i 21.15
	Tiempo (Atmos)	18.10, 20.20 i 22.30
	Jinetes de la justicia	16.00 / 22.15
	Escuadrón suicida (Atmos)	17.00, 19.30 i 22.00
	El bebé jefazo: negocios de familia	16.15, 18.15 i 20.15 / 17.15 i 19.15 / 18.45
	Jungle Cruise	16.00 / 18.00 / 19.45 i 22.15
	Escape room 2: mueres por salir	18.30 / 20.25 / 16.15 i 22.30
	Snake Eyes: el origen	20.15 i 22.30 / 16.00 i 18.15
	Fast & Furious 9	20.30 / 16.00
	La purga infinita	16.00 / 22.30
	Viuda negra	22.10
	Space Jam: nuevas leyendas	18.10 i 20.20
	Cuestión de sangre	21.30 / 16.45
	Tiempo	19.20 i 21.30
	A todo tren: destino Asturias	20.45 / 16.15 i 18.00

SANT CELONI

De divendres a dimarts

Ocine	El bebé jefazo: negocios... (cat.)	15.50
	Escuadrón suicida	16.00, 18.00, 20.00 i 22.00
	Tiempo	16.20, 20.30 i 22.35
	Escape room 2: mueres por salir	16.00, 18.30, 20.15 i 22.30
	El bebé jefazo: negocios de familia	17.45, 18.30 i 20.35
	A todo tren: destino Asturias	22.40
	Space Jam: nuevas leyendas	16.00
	Jungle Cruise	18.10 i 20.40

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2						■						
3		■							■			
4				■							■	
5							■					
6			■									■
7								■				
8					■							
9	■									■		
10						■						
11		■							■			
12				■								
13							■					

HORIZONTALS: 1. Capacitat de fer mil feines pròpia del guàrdia civil del Túria / 2. Els temps que corren són la nostra. Típica ocurrència d'en Franz / 3. Cap de rata. Ses germanes a la llet i ells a la sopa. Xaval carregat de sucre / 4. Escassa idiosincràsia. Un de fora que ve per jugar. La primera de classe / 5. Tan bon orador com era i ara fa de guia. Segons com marco l'oli deixa solatge / 6. Dintre la cova. Quan fa entrar segons què se li veu el llautó / 7. Centre de propagació del centralisme iranià. Estrany reat, manipular l'aret / 8. Os de les extremitats cap enrere. Sant vingut d'orient amb ínfulas de caixmir / 9. Quan la guineu el veu, un gos així, diu que és verda. Whisky marroquí / 10. Cremi de mala manera el monoterpè acíclic. Jogur amb pedigrí / 11. Boqueta de pinyó. Mulleri segons els ritus de la inversió. Amics de la Versió Original / 12. Mitja llesca. Cadellades nascudes al bosc / 13. Peça de vestir exclusiva per a nines. Tancada sense res davant, que si no fóra al riu.

VERTICALS: 1. Cavalls de bastos en mans d'en Iago. Esmicolo cafè tot llegint la col·lecció de 62 / 2. Òpera encara actual. Seguí un camí que no era el de la unió. Heus-la aquí / 3. Deduïble, el control de la tecnologia. Posseirien, si fessin com caldria / 4. Ficat sense cap ni peus. Al·lusius a la relació entre geografia i home. Centre de totes les enveges / 5. Mesurar, ponderar i finalment apreciar. Bombetes *made in Las Vegas* / 6. Líder en audiència. Segmentaré per fer créixer bolets. Dels pecats que comet, nostro senyor se'n riu / 7. Element per calmar els litigants. Estrip als tendons de l'escalador / 8. En definitiva, fa com el bon perdiguer. Travessem per la banda de baix / 9. De la nova al nuvi. Peixaré, alimentaré. Compàs central del vals / 10. Residus cremats i inaprofitables del forn de rajoles. Cançó de l'enfadós lisboeta / 11. Surten del casino en començar la inoperància. Tan artístiques que s'han llogat a la publicitat / 12. De tot Grècia, és on es gaudeixen les vistes més incomparables. En matèria d'acer prou generosa.

SUDOKUS

AMIC

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No es pot repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: molt difícil

		3	7	9		6		
2	7							
		6			8	3		
	8	5			3			4
							7	
			6	1			9	
3				2				
	6				9			
5	1	9					2	

Dificultat: mitjana

				2				6
	2	6	8				3	7
8		5		3		4		1
6	3			4	5			
						9		4
		4		2	9			5
	7	8	9	6				2
						6		
		3				7	4	

SOLUCIONS

5	1	9	3	6	4	7	2	8
7	6	2	8	5	9	4	3	1
3	4	8	1	2	7	9	6	5
4	2	7	6	1	5	8	9	3
9	3	1	4	8	2	5	7	6
6	8	5	9	7	3	2	1	4
1	9	6	2	4	8	3	5	7
2	7	4	5	3	6	1	8	9
8	5	3	7	9	1	6	4	2

Dificultat: molt difícil

5	6	3	2	8	1	7	4	9
9	1	2	4	5	7	6	8	3
4	7	8	9	6	3	1	5	2
7	8	4	6	2	9	3	1	5
2	5	1	3	7	8	9	6	4
6	3	9	1	4	5	2	7	8
8	9	5	7	3	6	4	2	1
1	2	6	8	9	4	5	3	7
3	4	7	5	1	2	8	9	6

Dificultat: mitjana

C	A	N	E	S	U	C	L	O	S	A
L	L	E	N	I	E	R	A	D	E	S
O	P	S	E	A	V	O				
M	I	R	C	O	U	E	F	I	R	
G	U	I	N	E	R					
S	R	A	T	R	I	M	I	S	A	C
E	H	E	R	A	N	R	T	E	A	
O	V	A	L	Ç	A	D	O	R		
C	I	C	E	R	O	M	O	R	C	A
I	D	I	O	R	I	U	N	D		
G	A	L	E	T	S	N	O	I		
E	P	O	C	A	I	N	V	E	N	T
P	O	L	I	V	A	L	E	N	C	I